

Chương 6: CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA & CHÍNH SÁCH NGOẠI THƯƠNG

GV: ThS. Lê Nhân Mỹ

Trường Đại Học Kinh Tế - Luật

Email: myln@uel.edu.vn

Page: Kinh Tế Học Vui Vẻ

NỘI DUNG CỦA CHƯƠNG

- *Chính sách tài khóa trong lý thuyết*
- *Chính sách tài khóa trong thực tế*
- *Chính sách tài khóa và vấn đề thâm hụt ngân sách*
- *Những hạn chế của chính sách tài khóa*

Chính sách tài khoá trong lý thuyết

- Chính sách tài khoá là việc Chính phủ sử dụng *thuế khoá* và *chi tiêu* để điều tiết mức *chi tiêu chung* của *nền kinh tế*.
- Trong ngắn hạn, các chính sách đều có cùng mục tiêu là ổn định nền kinh tế ở mức Yp với *tỷ lệ thất nghiệp tự nhiên* và *tỷ lệ lạm phát vừa phải*.

Chính sách tài khóa trong lý thuyết

- Khi sản lượng thực tế của nền kinh tế ở quá xa bên phải hoặc bên trái mức sản lượng tiềm năng, thì lúc đó cần *tác động của chính sách tài khoá hoặc tiền tệ để đưa nền kinh tế lại gần với mức sản lượng tiềm năng.*

Chính sách tài khóa

❖ Nguyên tắc thực hiện

+ Khi nền kinh tế suy thoái: khi $Y < Y_p$, tỷ lệ TN tăng cao. Nên áp dụng CSTKMR bằng cách tăng chi ngân sách hoặc giảm thuế hay cả hai.

+ Khi nền kinh tế có lạm phát cao: khi $Y > Y_p$, chỉ số giá tăng cao. Nên áp dụng CSTKTH bằng cách giảm chi và tăng thuế $\rightarrow AD \downarrow \rightarrow Y \downarrow \rightarrow$ lạm phát giảm, thất nghiệp tăng lên.

Chính sách tài khóa

❖ Định lượng cho CSTK

+ Khi nền KT không ổn định ($Y \neq Y_p$). Để $Y = Y_p$ thì cần điều chỉnh là:

$\Delta Y = Y_p - Y$ hay $\Delta AD_0 = \Delta Y/k$, có 3 TH:

- Sử dụng G: $\Delta G = \Delta Y/k$
- Sử dụng thuế: $\Delta T = -\Delta Y/(k.Cm)$
- Sử dụng cả hai: $\Delta AD_0 = \Delta Y/k$

Chính sách tài khóa

❖ Định lượng cho CSTK

+ Khi nền KT đạt $Y = Y_p$ thì nếu tăng G thì phải sử dụng thuế kèm theo.

$$G \uparrow \rightarrow Y \uparrow: \Delta Y_G = k. \Delta G$$

$$\text{Kết hợp: } \Delta T \uparrow \rightarrow Y \downarrow: \Delta Y_T = k_T. \Delta T = -k. \Delta G$$

$$\text{Do đó: } \Delta T = \Delta Y_T / k_T = \Delta G / C_m$$

Chính sách tài khóa trong thực tế

- Trước khi thực thi chính sách tài khoá trong thực tế, thì Chính phủ cần phải nghiên cứu kỹ các vấn đề sau:
  - Mức thâm hụt sản lượng thực tế và mục tiêu đạt ra cho nền kinh tế.
  - Cơ chế tự điều chỉnh của nền kinh tế khi chưa cần tác động của chính sách tài khoá.
  - Các hạn chế khi thực hiện chính sách tài khoá.

Chính sách tài khóa

- ❖ Các nhân tố ổn định tự động nền kinh tế
  - Thuế
  - Trợ cấp thất nghiệp

Chính sách tài khóa

❖ Hạn chế khi thực hiện CSTK

- Chính phủ không biết chắc giá trị chủ chốt như Cm, Im, Mm nên khó xác định k.
- Áp dụng CSTKTH khó hơn CSTKMR
- Có độ trễ về thời gian
  - + Độ trễ trong
  - + Độ trễ ngoài

Chính sách tài khóa và vấn đề thâm hụt ngân sách

- *Ngân sách nhà nước*
- *Công thức tính ngân sách*
- *Chính sách tài khóa cùng chiều và chính sách tài khóa ngược chiều*

Khái niệm về ngân sách nhà nước

➤ *Khái niệm ngân sách nhà nước:* ngân sách nhà nước là tổng kế hoạch chi tiêu và thu nhập hàng năm của chính phủ. Bao gồm các kế hoạch thu (chủ yếu từ thuế), các kế hoạch chi ngân sách của nhà nước.

- Gọi B là cán cân ngân sách:

$$B = T - G$$

- $B > 0$: Thặng dư ngân sách
- $B < 0$: Thâm hụt ngân sách
- $B = 0$: Ngân sách cân bằng

Chính sách tài khóa cùng chiều và chính sách tài khóa ngược chiều

- *Chính sách tài khoá cùng chiều*: nếu mục tiêu của Chính phủ là luôn đạt được ngân sách cân bằng dù sản lượng có thể thay đổi thế nào cũng được, thì chính sách đó gọi là chính sách tài khoá cùng chiều.

Chính sách tài khóa cùng chiều và chính sách tài khóa ngược chiều

- *Chính sách tài khoá ngược chiều*: nếu mục tiêu của chính phủ là giữ cho nền kinh tế luôn ở mức sản lượng tiềm năng với mức việc làm đầy đủ cho dù ngân sách thâm hụt hay thặng dư.

Chính sách ngoại thương

❖ Mục tiêu

- Góp phần ổn định kinh tế ở mức sản lượng tiềm năng, đồng thời giữ cán cân thương mại cân bằng.

❖ Công cụ:

- Thuế xuất nhập khẩu
- Hạn ngạch (quota)
- Tỷ giá hối đoái

Chính sách ngoại thương

❖ Chính sách gia tăng xuất khẩu

- Khi áp dụng chính sách giảm thuế xuất khẩu sẽ làm xuất khẩu tăng lên một lượng ΔX .
- Khi đó: $\Delta Y = k.\Delta X$
- Mà $\Delta M = M_m.\Delta Y = M_m.(k.\Delta X)$

Hay: $\Delta M = (M_m.k).\Delta X$

Chính sách ngoại thương

❖ Chính sách gia tăng xuất khẩu

- Nếu:

+ $Mm.k < 1$ suy ra $\Delta M < \Delta X$ hay $\Delta NX > 0$:
cán cân thương mại được cải thiện.

+ $Mm.k > 1$ suy ra $\Delta M > \Delta X$ hay $\Delta NX < 0$:
cán cân thương mại bị thâm hụt.

+ $Mm.k = 1$ suy ra $\Delta M = \Delta X$ hay $\Delta NX = 0$:
cán cân thương mại không thay đổi.

Chính sách ngoại thương

❖ Chính sách hạn chế nhập khẩu

- Chính phủ sẽ áp dụng các biện pháp như tăng thuế nhập khẩu, sử dụng hạn ngạch nhập khẩu, ...
- Tuy nhiên chính sách này không có nhiều tác dụng vì dễ bị trả đũa từ nước khác.

Thank You!

